

Kamarás István
Krisnások Magyarországon

Tartalom

I. A KUTATÁSRÓL

1. A téma megszólít
2. A téma megfogalmazódik
3. Az ajtók megnyílnak
4. A kérdések
5. Az eljárások
6. Munkatársak és segítők

II. SZEKTA? NOSZTALGIA? VAGY EGY ÓSI VALLÁS MEGÚJULÁSI MOZGALMA?

1. VALLÁSI HORIZONT
- 1.1. "Mennyem odavan"

- 1.2. Szekularizáció vagy spiritualizáció?
- 1.3. Új vallási jelenségek
- 2. HINDUK, VAISNAVÁK, KRISNÁSOK
 - 2.1. Hinduizmus
 - 2.2. Vaisnavizmus
 - 2.3. Gaudiya vaisnavizmus
 - 2.4. Új hindu vallási mozgalmak
- 3. A HARE KRISNA MOZGALOM ÉS A KRISNA-TUDAT NEMZETKÖZI SZERVEZETE
 - 3.1. Egy gurukula-tankönyvben
 - 3.2. Egy vallásszociológiai kézikönyvben
 - 3.3. Ahogyan egy lelki tanítómester megéli
 - 3.4. Gyorsmérlegelés
- 4. A KRISNA-TUDAT MAGYARORSZÁGI TÖRTÉNETE
 - 4.1. Kezdetben volt a jógaclub
 - 4.2. Szakadás és tisztulás
 - 4.3. Újrakezdés
 - 4.4. Gyökéresztés szélviharban
- 5. JELENLÉT, SZERVEZET ÉS MŰKÖDÉS
 - 5.1 A krisnások jelenléte a közép-kelet-európai volt szocialista országokban
 - 5.2. Tagság és fölépülés
 - 5.3. Első benyomásaink a krisnás életvilágról
 - 5.4. Párbeszédben

III. BELÉPÉS VAGY MEGTÉRÉS?

- 1. PÁLFORDULÁS VAGY CSAK FORGOLÓDÁS?
- 2. KIKBŐL LESZNEK KRISNÁSOK?
 - 2.1. Kik és mióta?
 - 2.2. Világnézetük a belépés előtt
- 3. UTAK A KRISNA-TUDATHOZ
 - 3.1. Motívumtár
 - 3.2. Minden rendben, és mégsem
 - 3.3. Próbálgatás másképpen
 - 3.4. Mélypontról
 - 3.5. Visszatekintve
 - 3.6. Ami megragadta őket
- 4. VÁLTOZÁSOK
 - 4.1. Életmód, életminőség
 - 4.2. Személyiség
 - 4.3. Érdeklődés
 - 4.4. Kapcsolatok
- 5. LELKI FÖLÉPÜLÉS
 - 5.1. Alapok és állványzat
 - 5.2. Bevezetés a Krisna-tudatba
 - 5.3. Siksa-guru
 - 5.4. Diksa-guru
 - 5.5. Hiteles mesterek és példaképek

6. AGYMOSÁS VAGY VALAMI EGÉSZEN MÁS?

IV. KRISNÁSNAK LENNI

1. MIT JELENT KRISNÁSNAK LENNI?

2. ÉRTÉKRENDJÜK

3. VILÁGUK

3.1. Természet, egészség, testkultúra

3.2. Munka, koldulás, gazdálkodás

3.3. Társulás

3.4. Szexualitás, szerelem, házasság

3.5. Közélet és politika

3.6. Szórakozás és élvezet

3.7. Tájékozódás és művelődés

3.8. Tudomány

3.9. Művészet

3.10. Másféle vallásúak és ateisták megítélése

3.11. Európaiság és magyarság

4. VÉDIKUS EGYETEM ÉS GURUKULA

5. KONFLIKTUSKEZELÉS

5.1. Kezdeti nehézségek

5.2. Konfliktusok

5.3. Kiköltözés, eltávolodás, kilépés

6. KRISNÁSNAK LENNI KICSIT MÁSKÉPPEN

V. FOGADTATÁS

1. A HAZAI SAJTÓ

2. "AZ UTCA EMBERE"

2.1. Fiatalok

2.2. Diákok és pedagógusok

2.3. Népművelők

2.4. A krisnások környezete

2.5. A rokonság

3. KERESZTÉNYEK

4. SZAKEMBEREK A KRISNÁSOKRÓL

VI. KITEKINTÉS?

1. KRISNA-VÖLGY

2. KRISNÁS JÖVŐKÉPEK

3. MERRE TOVÁBB?

4. UTÓSZÓ

FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

Bevezetés (részlet)

Először a hetvenes évek elején Stockholm belvárosában találkoztam krisnásokkal. Kopaszok

voltak (egyistenhitükre emlékeztető hajtincsüket nem vettem észre), narancssárga klepetust viseltek, s bár valamennyien európaiaknak tűntek, számomra egzotikus, keletinek tűnő zenére táncoltak és énekeltek. "Táncoló dervisek vagy effélék", gondoltam, és elég hamar napirendre tértem felettük, hiszen nyugodtan besorolhattam őket azon tucatnyi furcsaság közé, amivel előzőleg már találkoztam, amihez még csak hasonlókat sem láthattam Budapesten. Ma már tudom, korántsem lehetetlen, hogy köztük volt az a magyar disszidens fiatalember is, aki nemsokára a magyarországi misszió egyik irányítója lesz, aki természetesen titokban és parókában lépi át a határt. Még tíz évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy belvárosainkban is felbukkanjanak. Látókörömbe kerülésük - a budapesti utcákon való megjelenésükön kívül - egyfelől katolikus diákoknak, másfelől egy református lelkésznek köszönhető. 1994-ben a Szent Ignác Kollégiumban meghirdetett vallásszociológiai kutatószeminárium keretében hazánkban új vallási mozgalmak, egyházak és csoportok tanulmányozásába kezdtünk. A kiválasztottak között szerepeltek a Szcientológiai egyház, a Hit Gyülekezete, az Egyesítő Egyház, a Család, különféle új keresztény karizmatikus csoportok és a krisnások. A szeminárium minden tagja felvállalt egyet közülük, és így Tóth Gabriella fogorvos hallgató beszámolója hozta számomra emberközelbe a Krisna-hívőket.

A krisnásokkal való személyes találkozást Németh Gézának köszönhetem. Ez a református lelkész legendás figurája volt a rendszerváltás előtti földalatti keresztény mozgolódásnak. Azok közé tartozott, akit egyháza nem tudott vagy nem akart felvállalni, mert nem csupán a pártállamnak, hanem egyházának is kemény kritikusa volt. Miközben családját képügynökként tartotta fenn, Th. Wilder regényhősét utánózva "mennyei ügyekben utazott": építette a keresztény egyházak közötti közeledést, drogos fiatalokat mentett, előbb erdélyi, majd onnan menekült magyarokat segített. Mivel Németh G. a legkülönbözőbb helyeken bukkant föl, már jó ideje ismertük és becsültük egymást. Aztán hirtelen-váratlanul ő lett a hazai szektaellenes kampány elindítója és - hamar bekövetkező haláláig - motorja. Általa is mozgatott konferenciákon hallottam először a krisnásokról, akiket ő destruktív szektának minősített, megjelenésüket egy Európa- és magyarságellenes amerikai és liberális összeesküvés következményének tekintette. Agymosással, kiskorú gyerekek szüleiktől való elválasztásával, saját gyerekeik életidegen nevelésével, a nők elnyomásával és az európai kultúra elszorításával vádolta őket. Tomka Miklósnak köszönhetően ekkor már elolvastam E. Barker új vallási mozgalmáról szóló kitűnő könyvét (BARKER - 92), s elsősorban erre támaszkodva vitába szálltam Németh Gézával, aki ezután szomorúan vette tudomásul, hogy ebben a tekintetben immár ellenfelek vagyunk. Ez időben született meg a krisnásokat is sújtó parlamenti határozat (minderről hamarosan bővebben lesz szó), és ezzel kapcsolatban mint vallásszociológust engem is több alkalommal interjúvoltak meg, vagy az aktuális események kommentálását, vagy általában a szektákkal kapcsolatos véleményemet kérve. Erre felfigyelve hívtak meg a krisnások 1994 elején arra a találkozóra, amelyre a velük rokonszenvező értelmiségiek, kutatók, lelkészek, újságírók voltak hivatalosak. A kisegyházakat és különféle vallási mozgalmakat kutató, akkor már súlyosan beteg Horváth Zsuzsa mellé ültettek, aki azelőtt egy évvel kezdett bele a hazai krisnások kutatásába. Horváth Zs. 1994. év végén bekövetkezett halála után a Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közösségének (a továbbiakban MKTHK vagy krisnások) a vezetői megkérdezték, nem írnék-e róluk könyvet, valamint azt is, hogy nem tartanék-e róluk előadást az 1995 végén megrendezendő krakkói vallásszociológia konferencián. Azt válaszoltam, csak olyan könyvet írnék róluk, mely alapos szociológiai-szociográfiai vizsgálgatás eredménye, ahhoz pedig, hogy az előadást

megtarthassam, szükségem lenne egyfelől egy gyors és ugyanakkor alapos kérdőíves vizsgálatra, másfelől a rájuk vonatkozó hazai sajtóban olvasható megnyilatkozások elemzésére. Mindkettőben hathatós segítséget kaptam: rendelkezésemre bocsátották a rájuk vonatkozó úgyszólván teljes sajtóanyagot, és egy hónap alatt 77 gondosan megválaszolt kérdőívet gyűjtöttek össze. Így megírhattam, és a konferencián előadhattam mindazt, amit 1995 végéig a magyarországi krisnásokról megtudtam. (KAMARÁS - 96). A konferencia után az MKTHK vezetősége úgy döntött, hogy támogatja a kutatást, amelynek vezetésére engem kér föl.

[...]

<http://mek.oszk.hu/09100/09127/index.phtml#>